

Van: Marja Hilders
Verzonden: dinsdag 11 juni 2024 11:56
Aan: Saskia Borgers; bestuursondersteuning; Esther Schrier; Erik Wijnands; Erik Keulers
CC: Nico Broekema; mhilders@xs4all.nl
Onderwerp: Vragen ex art 35 RvO vd AWP- fractie over de urgentie van te nemen maatregelen in het Geuldal aan het Dagelijks Bestuur (DB) en de voorzitter van het Waterschap Limburg - bestemd voor schriftelijke beantwoording

AWP-fractie Waterschap Limburg

Maastricht 11 juni 2024

Vragen ex art 35 RvO vd AWP- fractie over de urgentie van te nemen maatregelen in het Geuldal aan het Dagelijks Bestuur (DB) en de voorzitter van het Waterschap Limburg - bestemd voor schriftelijke beantwoording

Geacht dagelijks bestuur, geachte voorzitter,

Vorige week dinsdag 4 juni vond in Meerssen een bijeenkomst plaats over de stand van zaken mbt de maatregelen tegen wateroverlast. De negatieve balans hiervan leidde tot teleurstelling bij de bewoners. De onveilige situatie voor hen blijft voortduren. Woensdagavond 5 juni 2024 bleek in de commissie van het waterschap geen bereidheid om over de door de AWP opgestelde nota over wateroverlast te spreken. Wel stelde BBB + voor dat het waterschap de crisisnoodtoestand uitroept met een verwijzing naar het belang van de agrarische sector. Dat de in Limburg gehanteerde beschermingsnormen debet zijn aan schade ten gevolge van wateroverlast zowel voor burgers als boeren werd buiten beschouwing gelaten in de vergadering van 5 juni.

De agrarische sector lijdt evenzeer schade door de te lage normeringen voor akkerland en weilanden, zoals de burgers schade lijden doordat als basisnorm voor stedelijk gebied door de Provincie en het Waterschap Limburg niet de 1:100 norm nagevolgd wordt maar de 1:25 norm (die elders in Nederland voor akkerland geldt).

Voor een groot deel van het Limburgse akkerland geldt echter een 1:10 norm, die daarmee ook lager is dan de norm volgen het Nationaal Bestuursakkoord Water 2003.

Dit brengt ons tot de volgende vragen ex art 35 RvO, toegespitst op het in 2021 ernstig getroffen Geulmondgebied en eindigend met vragen over de non-besteding van de 300 miljoen aan rijksgeld, die een discrepantie vormen met de bestaande praktijksituatie waarin geen enkel plan voor het Geulmondgebied tot uitvoering komt.

1. 3 jaar na de overstromingen is er een onveranderde status quo voor het Geulmondgebied. Kunt u dit verklaren?

2. Er wordt maatschappelijk voortdurend gesproken over bestuurlijke vernieuwing. Waar is die zichtbaar in waterbeheer?

3. De Gedeputeerde Water van de Provincie is tevens voorzitter van WRL, althans zo presenteert hij zich. Wat is uw mening over het feit dat Toezichthouder en uitvoerder onder één pet te vinden zijn? Hoe wordt op deze

wijze de veiligheid van de bewoners, bedrijven en dieren gewaarborgd? Wie voert onafhankelijke toetsingen uit?

4. De door WRL gepresenteerde voorstellen voor oplossingen van de (Deltares)hotspot Geulmond zijn onvoldoende om een zogenaamde 'waterbom' die ergens vóór of in het stroomgebied van de Geul of Gulp valt te verwerken zonder overstroming van de Geul in het Geulmondgebied. Welke maatregelen denkt u te nemen om de veiligheid van bewoners, bedrijven en dieren te waarborgen?

5. Op 4 juni 2024 presenteerde WRL de uitslag van de verkenningen door Royal Haskoning/HKV. Daarbij werd geschermd met 'haken en ogen bij RWS' in de oplossing van een overloop in het Julianakanaal, een door bewoners, deskundigen en wetenschappers aanbevolen optie die bovendien fail-safe is. In hoeverre gaat Waterschap Limburg zich inspannen om de bedenkingen van RWS te ontkrachten?

Er zijn studies voor doorstroming van Maaswater die aanzienlijk grotere waterhoeveelheden omvatten en die dat als realistisch verklaren. Bent u daarvan op de hoogte?

6. Er worden in een pilot gratis woningscans uitgevoerd in het Geulmondgebied. Daar vloeien hoge kosten voor uitvoering door bewoners en overheid uit voort. Deze kosten kunnen gereduceerd worden als de kans op overstroming van de Geul wordt weggenomen. Vindt u wel of niet dat deze kostenreductieberekening gemaakt had/zou moeten worden?

7. Door heviger buien boven Zuid-Limburg en omstreken zal de bovenmatige waterafvoer van o.a. de Geul toenemen. Oude modellen en afvoerstatistieken zijn reeds achterhaald. Bent u van plan op te schalen om deze toename het hoofd te bieden?

8. Bovenstroomse wateropvang verdient alle aandacht. Een groot aantal van de huidige regenwaterbuffers voldoet niet en zij zijn soms zelfs gevaarlijker dan het ontbreken daarvan. Bent u bereid het beleid dienaangaande te wijzigen en toe te werken naar technologische oplossingen voor wateropslag en gecontroleerde afstroom?

9. Bent u bereid om, naast de reguliere functie van het AB, regie en toetsing in uw deel van het waterbeheer te aanvaarden die bijdragen aan verhoging van de kwaliteit van het waterbeheer?

10. Durft u de handschoen op te pakken, partijen bij elkaar te brengen en de veiligheid van alle Limburgers boven alles te stellen waar het bescherming tegen wateroverlast betreft?

11. Het Geulmondgebied heeft sinds de Grensmaaswerken en de overstromingen van 2021 een terdege grondwaterprobleem in ongeveer 50% van de huizen. Hoe denkt WL dit probleem aan te pakken, te (laten) onderzoeken en de bereidheid te tonen om oplossingen aan te dragen?

12. Uit waarnemingen is gebleken dat bron- en grondwater dat uit de helling van het Bunderbos stroomt dusdanig vervuild is dat unieke plantensoorten afsterven. Dat is in een Natura2000-gebied dat valt onder Staatsbosbeheer. Aangenomen mag worden dat die vervuiling helling afwaarts doorzet richting de Maas. Wat denkt WL aan deze problematiek te doen voordat deze vervuiling de huizen bereikt die in vraag 11 genoemd worden?

13. Tijdens de presentatie op 4 juni is toegelicht dat er oplossingen worden gezocht om de afvoercapaciteit van de sifon onder het Julianakanaal te vergroten. Tegelijk loopt er tot 2027 een stroomgebiedsgerichte analyse, waarin maatregelen verder bovenstrooms worden onderzocht. Omdat hieruit mogelijk kan volgen dat het debiet van de Geul bij de monding gereduceerd kan worden, worden tot die tijd geen maatregelen bij de sifon uitgevoerd. Is dit een juiste weergave van de aanpak? Zo ja, vindt u het verantwoord om zo lang met maatregelen bij de sifon (maar eigenlijk over de gehele linie) te wachten in afwachting van andere maatregelen die misschien later wel tot een vermindering van het probleem kunnen leiden? (maar dus misschien ook niet)

14. Succesvolle rijksprogramma's voor waterveiligheid uit het verleden (Deltaproject Zeeland, Ruimte voor de Rivier, Maaswerken) hadden altijd drie elementen die we in de presentatie van WRL gemist hebben:

- een helder einddoel op basis van duidelijke (kwantitatieve) uitgangspunten (zoals normering, zichtjaar*, klimaatscenario en stroomgebiedsaanpak) en een tijdpad voor onderzoek en uitvoering,
- heldere tussendoelen voor de korte termijn: het laaghangende fruit om op korte termijn al belangrijke stappen te zetten (ook al is nog niet alles uitgezocht en optimaal georganiseerd: geen-spijtmategelen die hoe dan ook uitgevoerd worden), eveneens vergezeld van heldere (kwantitatieve) uitgangspunten en een tijdpad (dit zou o.i. de sifon moeten zijn, maar ook nog een paar andere dringende knelpunten)
- financiële borging (dit laatste kan het probleem niet zijn: uit vermeden schade kan veel betaald worden, maar er ligt ook rijksgeid klaar).

* zichtjaar = tot welk jaar willen we klaar zijn? Dat is dus niet de planning, maar de tijdsduur na de planning waarbinnen we niet terug willen komen. Meestal is dit 50 jaar vooruit, dus ten vroegste 2080 aangezien het morgen nog niet klaar is.

Onderkent u dat zonder deze elementen het programma WRL niet SMART is (specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch, tijdgebonden) en bij voorbaat niet succesvol kan worden?

Of kunt u ons met feiten en harde onderbouwing garanderen dat het WRL-programma wel SMART is?

15. Hoeveel wateradviezen zijn sinds 2020 uitgebracht over locaties in het Geulmondgebied en wilt u deze aan ons beschikbaar stellen?

16. Kunt u ons een exemplaar van de wateradviezen sinds 2015 doen toekomen alsmede ook de wateradviezen die zijn afgegeven over de ontgrindingen die zijn vermeld in de relevante milieueffectrapportages?

17. Over de 300 miljoen van het rijk ter voorkoming van wateroverlast heb ik vorige week vragen gesteld in de commissie. De antwoorden bevestigen de zorgen van de AWP over de besteding ervan. Deze 300 miljoen dienen te worden gefinancierd door geid uit de regio. Sinds 2021 is er geen enkele maatregel gefinancierd en uitgevoerd die vóór 2021 niet in de pijplijn zat. Dus ook niet de no-regretmaatregelen uit de Deltares studie zoals de sifon bij Bunde en de dijken van de Roerinlaat bij Roermond. Dit bevreemdt de AWP-fractie, wij vinden dit een onbevredigende situatie.

Waarom zoveel uitstel? Kan het DB dat uitleggen?

18. Is het uw voornemen dit uitstel te laten voortduren met het risico dat de geiden vooral aan andere projecten worden toegekend?

19. Het is niet helder wie over de rijksgeiden (de 300 miljoen zonder cofinanciering) kan beschikken. In de voormelde commissievergadering werd gemeld dat 2 DB-leden van WL in Water Robuust Limburg zitting hebben.

Is definitief door u bepaald welke DB-leden dat zijn en wie betreft het?

20. Welke garanties voor optimale transparantie en voor democratische besluitvorming over de besteding van de geiden kunt u ons geven?

21. Welke planning voor de besluitvorming in dezen heeft u als DB inmiddels uitgewerkt? Wilt u deze aan ons overleggen?

Namens de AWP-fractie

Marja Hilders, fractievoorzitter

Tel: [0618364978](tel:0618364978)

Verstuurd vanaf mijn iPad